het HInT

Historisch Institutioneel Tijdschrift

Gaming is het nieuwe lesboek

HInTerview with Kati Ihnat

De Disneyficatie van verdedigingswerken

Middeleeuwen

Nummer 5 - 2023

HOOFDREDACTIONEEL

Lieve lezers,

Het is december en daarmee tijd voor de laatste editie van het HInT van dit kalenderjaar. Na een succesvolle reis door de oudheid gaan we een kleine sprong in de tijd maken naar het volgende tijdvak: de middeleeuwen! Ook deze tumultueuze tijd zit boordevol interessante bijzonderheden. Door het monnikenwerk van de redactie van het HInT staat hierover een breed scala aan leuke stukken voor jullie klaar. Dus voor ieder wat wils in deze decembereditie, speciaal voor de mediëvisten onder ons!

Zo valt er in deze editie te lezen over middeleeuwse kunst, meer specifiek de afbeeldingen van baby's in middeleeuwse kunst. Ook wordt, na dat van de oudheid in de vorige editie, de middeleeuwse geschiedenis van Nijmegen onder de loep genomen. Voor zij die meer van ridders houden staan ook veel stukken klaar, met onder andere een review van *Monty Python and the Holy Grail* en een interview met de trotse bezitter van een heus middeleeuws harnas. Hou je meer van muziek? Geen zorgen, want Saartje introduceert aan ons het middeleeuws getinte muziekgenre *bardcore*. Er valt dus genoeg te lezen in deze decembereditie.

Dan rest mij nu alleen nog om jullie fijne feestdagen en een voorspoedig 2024 te wensen. Geniet van jullie kerstvakantie en tot volgend jaar!

Veel leesplezier – al dan niet onder de kerstboom!

Jon Hartjes
Hoofdredacteur 2023-2024

Jaargang 40, Nummer 4
Het Historisch Institutioneel Tijdschrift (HInT) is het periodiek van GSV Excalibur

Redactie
Erasmusplein 1
Kamer E12.11
6525HT Nijmegen
hintredactie@gmail.com

Oplage: 150
ISSN: 0923-9375
© GSV Excalibur 2023

Redactie
Jetze Boon, Saartje Bruens, Marinka van Dijk, Emilios Gregoriou, Eva Grooten, Jon Hartjes, Bram Kuijt, Joey Leeuwestein, Cara Peters, Rosa Raeijmaekers, Jessica Vogels

Eindredactie
Saartje Bruens, Emilios Gregoriou, Eva Grooten, Jon Hartjes, Bram Kuijt

Lay-out
Saartje Bruens, Jetze Boon, Jon Hartjes, Jessica Vogels

Hoofdredacteur
Jon Hartjes

Hoofd lay-out
Jessica Vogels

Voorpagina
Detail van *schilderij van Vittore Crivelli - St Catherine of Alexandria*

Niets uit dit tijdschrift mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt, in de ruimste zin van het woord, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Historisch Institutioneel Tijdschrift.

INHOUD

04 Middeleeuwse baby's

Waarom waren middeleeuwse baby's lelijk?

06 HInTerview

With Kati Ihnat

10 Review

Monty Python and the Holy Grail

11 Dear...

Lancelot, Guinevere and Arthur

12 Campus Jobs

Transcribing Deeds from the Nineteenth Century

14 Top 5

Tastbare plekken uit de middeleeuwen

17 Medieval times

Medieval television from times past

18 Rule of the Harlots

Or the tale of Papal Pornocracy

20 Docenten Top Tien

Met Lenneke van Raaij

21 Watch- and listen tips

Bardcore covers

22 Staal, wol en leer

Hoe de middeleeuwen tot leven komen

24 Joke Story

The funny stories of the Middle Ages

25 Romantische kastelen

De Disneyficatie van verdedigingswerken

26 Opinie

Gaming is het nieuwe lesboek

27 Recept

Feestige koekjes

Zelf voor het HInT Schrijven? Eenmalig of in de redactie? Dat kan!
Mail naar hintredactie@gmail.com.

Baby's in de middeleeuwen

Waarom waren baby's in de middeleeuwen zo lelijk?

Door Saartje Bruens en Rosa Raeijmaekers

Als er naar middeleeuwse schilderijen van Maria en Jezus wordt gekeken, valt één ding op: al de lelijke baby's. Zodanig dat het Amerikaanse Vox na een onderzoek concludeerde dat "lelijk" een te zwak woord is om de schilderijen te beschrijven. Van baby's die op oude gerimpelde mannetjes lijken tot baby's die meer iets weg hebben van een worm, de mogelijkheden zijn eindeloos. Maar erg realistisch zijn ze niet. Hoe kan het dat zoiets puurs en onschuldigs op deze manier werd afgebeeld?

Een eerste verklaring die historici geven voor het opvallend uiterlijk van de baby's is een van simpelweg een gebrek aan interesse vanuit de kunstenaar. Het realisme, dat later steeds populairder werd, was nog niet in trek onder middeleeuwse artiesten. Het gebruik van perspectief of gezichtsuitdrukkingen werd niet als relevant gezien onder de middeleeuwse kunstenaars en de voorstelling was belangrijker dan de uitvoering. Een onderscheid tussen een goede en slechte kunstenaar valt vaak nog wel te ontdekken, maar verschillen in compositie en expressie zijn hierdoor dus lastiger te vinden.

De grootste opdrachtgever voor kunstwerken was uiteraard de Kerk, met als populairste stuk Maria met kind. Binnen deze opdrachten voor de Kerk was weinig ruimte voor artistieke vrijheid. Veel schilders zagen zichzelf ook niet als kunstenaars, maar als ambachtslieden en binnen dit ambacht golden strenge regels betreft compositie en stijl waardoor de schilderijen er vaak vergelijkbaar uitzien. Pas later in de middeleeuwen met de komst van grote opdrachtgevers ontstond het idee van de vrije kunstenaar met een eigen stijl.

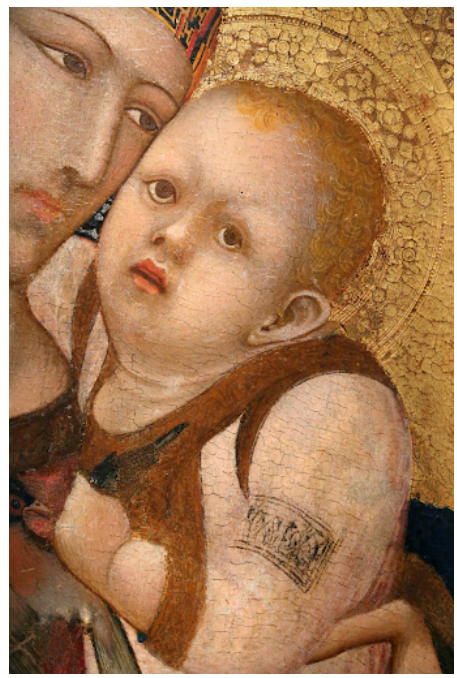

Het rimpelige mannen gezicht van de baby's heeft ook een oorsprong. Dit kwam niet door het feit dat de kunstenaars nog nooit een baby hadden gezien (wat wel het geval was bij de bijzondere afbeeldingen van olifanten en tijgers), maar door het feit dat baby Jezus als *Homunculus* (Latijn voor 'mannetje') werd afgebeeld, een mythisch figuur. Het idee achter deze manier van afbeelden was dat Jezus perfect geschapen was en

dus niet meer veranderd was na zijn geboorte. In oude Byzantijnse weergaves van Jezus als baby lijkt hij dan ook eerder op een klein volwassen mannetje dan een pasgeboren baby. Dit verklaart ook waarom baby Jezus vaak al inhammen in zijn haarlijn had en een ietwat gerimpelde huid. Later evolueerde het kleine mannetje zich tot een baby met het gezicht van een volgroeide man en het lichaam van een pasgeborene om zo Jezus toch nog te kunnen onderscheiden van andere, uiteraard minder belangrijke, baby's. Doordat deze schilderingen van Jezus met zijn moeder overal te bezichtigen waren, namen andere kunstenaars deze manier van het afbeelden van een baby al snel over en verschenen er ook niet-Jezus baby's met het gezicht van een oude man waardoor uiteindelijk al de middeleeuwse baby's er onnatuurlijk en vreemd uit begonnen te zien en het uiterlijk kregen waar ze nu bekend om staan.

Pas in de Renaissance, met de komst van belangen voor het individu en schoonheid, werden baby's ook daadwerkelijk afgebeeld als schattige kinderen zoals we ze vandaag de dag ook nog graag op de foto zetten. Ook was Jezus niet meer de enige dominerende baby in de kunsten. Er kwam sterke concurrentie in de vorm van een mollig ventje gewapend met pijl en boog: Cupido. Ook de opdrachten van rijke mecenassen stroomden binnen door een opflakkering in de economie waardoor onder andere handelaars en bankiers stegen op de sociale ladder. Kunstenaars kregen van hen meer vrijheid, waardoor nieuwe thema's en stijlen werden onderzocht. Ook lieten de nieuwe opdrachtgevers massaal hun eigen kinderen op canvas zetten. Daar komt bij dat de ideeën omtrent kinderen waren veranderd. Men hield in de middeleeuwen niet minder van hun kinderen, maar had wel een andere visie voor het kind. In de Renaissance werd het kind niet langer gezien als een kleine volwassene, maar als een aparte leeftijdsklasse, bestaande uit onschuldige en zondeloze wezentjes.

De manier waarop een kind werd afgebeeld was een reflectie van hoe de maatschappij naar kinderen keek en welke kinderen belangrijk waren. De macht van de Kerk was terug te zien in de talloze vergelijkbare portretten van Maria met kind en een groot onbelang en onbegrip van perspectief en compositie leidde tot vreemde voorstellingen. De vreemde gezichten van baby Jezus zijn dus echter niet te danken aan de gebrekkige talenten van de middeleeuwse schilders, maar aan het geloof in Jezus als *Homunculus*. Ondanks dit feit blijft het ontzettend leuk om door musea en kerken te struinen en te kijken (en te lachen) naar de talloze baby's die daar tentoongesteld staan.

From Freezing Canada to Medieval Spain

HInTerview with Kati Ihnat

By Emilios Gregoriou and Jessica Vogels

All the way from Canada, dr. Kati Ihnat is one of the many familiar faces working up high in the Erasmus building. She works on medieval religious culture and for many years focused specifically on medieval Iberia and the study of the region's identity building through religious practice. Kati is currently working on the NWO-funded *Vidi* project, *Making a Martyr in Medieval Iberia (589-1080)* and also teaches several courses relating to the Middle Ages.

On Making a Martyr

Despite the admittedly grim title, Kati Ihnat is finding her ongoing research project really fun. The project involves all kinds of specialists, ranging from Arabists to Musicologists, which is what makes projects like this one so interesting. In this project Kati is researching how Christians functioned in a Muslim-ruled society, with a specific lens on martyrdom, as the name would suggest. It hasn't been easy so far, as the sources being used are quite a challenge to interpret and it's rather hard to make something out of them. Despite this, Kati finds it 'really rewarding, and it's been very enjoyable.' It shouldn't take too much imagination as to why. Working with manuscripts that involve different specialisations, languages, and the potential to write something new and special, all of these part of being a Medievalist nowadays.

Radboud and Beyond; Kati in the Past and Present

One thing that you could not accuse Kati of is that she is not well travelled. Her journey to becoming a Medievalist here in Nijmegen was anything but clear-cut; as a matter of fact, one of the fun facts she had to say about herself was that she moved 12 times in the last 20 years. As far as universities go, she has worked and researched under various names in Canada, the US, Britain and of course here in the Netherlands. A reason for this is that Kati Ihnat was for many years unsure of what exactly to do with this interest in medieval history. What she did know, however, was that she enjoyed research and so 'that ended up being the thing that kept taking me further, but there was never a goal.' The same could be said for many of us historians in the making, a lot of our futures are never entirely certain and this was no exception for Kati. When it came to finding her way to Radboud, it was simply a matter of fortune, 'of meeting the right person or applying for the right thing at the right time.' As a matter of fact, Kati barely knew about the city of Nijmegen prior to her arrival. So, with every step of her career, Kati learned more about what her own work would look like.

On medieval Iberia

Being that Medieval Iberia is her specialty, Kati Ihnat naturally had quite a bit to say about what makes this place and time such a curious topic of research. What we were told, however, was that Iberia was in no way her special focus of research, even when it came to her PhD. Instead, she 'started off working on religious culture generally, and I worked on the virgin Mary for many years.' Only after this initial deep dive into medieval religious culture, with a fixation on the centrality of Mary, did Kati's eyes eventually turn to Iberia.

It just so happened, moreover, that Kati has some Spanish roots of her own, so although her ancestry is not her principal reason for her research, it most certainly was an added bonus to her fascination with the region. The geographical and mental placement of Spain in the periphery was another motivation for Kati, as 'there is just so much happening and a lot that

hasn't been studied.' This, and the fact that Iberia was also a melting pot of religions, cultures, and rulers. This was a part of Europe that was under Muslim rule for centuries, after all. The consequences of those circumstances meant that there are many different narratives and sides to events that took place, ones that were unlike the usual historical events that we are familiar with in medieval Europe. The various religions and cultures made for very interesting takes on peoples' view of themselves and their identities in this region as a result.

The religious traditions of the Christians, Jews and Muslims, their identity, and their overlapping or contrasting beliefs are all aspects that intrigue Kati endlessly. There's no question then that, as far as Radboud is concerned, medieval Iberia as a research topic is in safe hands.

Challenges of academia

Other things that Kati Ihnat elaborated on were the different challenges of academia, and of being an academic. Most students have a fairly solid idea of what the journey to becoming an academic entails, but seldom do we really get to hear the subsequent steps once one gets there. In Kati's experience, for instance, the most challenging part of being a medievalist, or in more general, an academic, would be time management. In her own words, she passionately explained, 'you're always being pulled in different directions and things to do, how on earth do you organise yourself?' No doubt we sometimes ask ourselves the same question. Another important factor not often elaborated on much is that academics such as Kati experience different work environments and cultures by virtue of having moved around. Most readers will have a taste of what Dutch working culture is like, but how about elsewhere? In the United States, for example, Kati described that it 'felt very cutthroat, people are in competition with each other; non-stop work environment, and this whole work-life balance is a bit lost.' In the United Kingdom, the most remarkable was that 'the UK is very international', which was something Kati very much liked about it, though there were also many external checks and balances, which made the life of academics more difficult than it had to be. Finally, in typically French fashion, Kati said 'the French system is quite hard to get into', and that there was this feeling that 'you kind of have to know your ins and outs and how to get in there.' Needless to say, Kati was fairly happy to see that the Dutch way of doing things was much more open in that sense.

Moreover, being an academic comes with some unexpected skills that one needs to develop. In the case of Kati, it was running into theories one wouldn't necessarily expect. Mixing medieval religious culture with queer theory, for instance, was not exactly what Kati had in mind going into research, and yet such interesting perspectives do come about now and again. Naturally, another skill that academics pride themselves for mastering is the knowledge of foreign languages. For medievalists especially, one cannot get away with only knowing Latin if they want to be able to explore other topics and places. Thankfully one can make connections with specialists, as Kati

said, 'the kinds of languages that you find yourself thinking about', such as Georgian, Coptic or Armenian, 'I can't imagine that I could ever master those in order to do a big project like that.' Without collaborating with others in the field, academics would seldom get very far, especially when they try to open up their horizons and try new things. It should be seen as encouraging, therefore, that any budding historian in the making does not have to add 10 dead languages to their list, but could instead look around and ask 'who can I find who knows [these languages]?' Collaboration is clearly a common part of working as a researcher, and one that is rather essential in order to make things work out for you.

God's Favourite

Medieval Iberia was a home to many saints and martyrs. Does Kati Ihnat have a few favourites? With little hesitation, a couple of examples did emerge. The first that came to mind was a saint by the name of Pelagius, whose story took place in the, then recently emerged, Caliphate based in Cordoba. In short, Pelagius was a small boy, nephew of a Christian bishop that fell hostage to the Cordoba dungeons, where he stayed for 3 years. Rumours of the boy's beauty reached the caliph, who upon becoming interested, summoned the boy. The caliph, infatuated with the boy, hoped for his conversion to Islam and to incorporate him into the caliph's harem. Upon refusal, claiming the boy was faithful to Christ, the caliph promptly had the boy's limbs removed and his body dispensed in the river as punishment. Kati was fascinated by this story not for its spectacularly gory and violent end, but because it is a very old story of a tyrannical figure portrayed as a homosexual seducer. '[Pelagius] is the first instance that we have of the accusation that Muslim men were prone to homosexual tendencies and specifically with respect to their Christian slaves.' A tale who's origins stretch back to the 9th century, Kati therefore found it fascinating being transformed and used in a legend in medieval Spain.

Kati's second favourite story was the tale of Saint Eugenia of Rome. In an age of a still very pagan Rome, Eugenia was a girl who, after hearing the singing of monks, wanted to become one herself. 'Not a nun, but a monk!' Becoming a very pious and good monk, Eugenia, or for those around her, Eugenius, eventually became a confessor to a wealthy woman who ended up falling in love with this monk, never coming to the realisation that the monk was a woman. When Eugenia refused her advances, she was then accused of rape. With various ends to the story, one of which involves Eugenia stripping off her clothes in court to show that she couldn't have raped her. Kati wanted to drive home the message that 'gender is so much more fluid in the Middle Ages than people give it credit for.' Needless to say, Kati could have gone longer with her amazing knowledge of the strange and extraordinary Middle Ages.

In Defence of the Middle Ages

Speaking of the Middle Ages, with a fresh year of students about to embark on their introduction to the medieval period, there's always a lot of scepticism or doubt when it comes to the period because of its obscure nature and distance from the present. Likewise with each year, teachers have a task in their hands to do their best and bring life to these courses, and hopefully make students interested in the content. Kati Ihnat turns the aforementioned factors upside down, 'It does feel foreign and far away, but I think that's exactly what makes it so fascinating.' Studying the Middle Ages confronts one with different ways of thinking, and this is an especially relevant aspect of the period for Kati. 'What I've always loved about medieval history is finding both the familiar and the strange.' This strangeness means that the usual trope of studying the past to avoid making mistakes in the present does not hold the same weight when it comes to the Middle Ages. Instead, it's more about being exposed to different ways of thinking and experiencing that thet are very unlike our perspectives and 'what does that mean about our convictions about us doing it 'right' now?'

Another part that sometimes scares people that Kati finds as a positive is that there

are 'relatively fewer sources than other periods, so there is still a lot to be done and it's still a very creative project in terms of interpreting them.' Sometimes having to sift through endless archived newspapers and to make sense of them is understandably an overwhelming task. With medieval research, it's often a matter of having a handful of sources or less, and figuring out 'how on Earth do I make them talk to each other', which can bring about one's creativity and by extension, spreading one's name throughout the academic field. There's obviously more than research into the medieval world for a lot of people, and so apart from the differences in specialising into this time period, Kati also wants people to 'stay for the weirdness!' and appreciate learning about a time in history unlike any other.

Words of Wisdom

As a final segment to the interview, there were several titbits of advice Kati Ihnat wanted to leave for us students here at Radboud. Most of all was taking initiative when it came to reaching out to professors for advice, or for work, or simply out of interest in their research. Kati strongly advises that 'you should do it.' Particularly when it relates to a researcher's work, it is very flattering and reassuring for them to hear that someone is interested in their field of work, and their work specifically. There's usually a bit of fear involved with emailing or reaching out to teachers, but Kati wants it to be known that it shouldn't be the case. Busy though they may be, most teachers/researchers would be very happy to receive this sort of attention. It's also more common than you might think, especially when it comes to senior year Bachelor's or Master's students.

Specifically on the topic of internships and work, the way that both students and fully-fledged academics find the opportunities that best suit them is by simply reaching out and taking a chance on it. Contacting the right people, showing an interest and being enthusiastic are exactly the kind of steps one should take. It might naturally 'feel bold and scary as a student, but looking at it from [Kati's] perspective, I'm like 'do it'. It's not scary at all.' Basically networking is an important part of making one's way in academia, and this usually starts at around a Master's level or even earlier. As a result, networking is perhaps the single most effective skill when it comes to employment.

Even as teachers like Kati, academics still find themselves contacting people and organically creating a network. In Kati's experience with conferences, 'if you see someone that's related to your talk you can go up to them afterwards and ask if you can do something with the common interest.' Some pressure might come as a result of trying to get one's name out there, but it doesn't have to be like that all the time. Kati's way of looking at it is that 'it comes more of a place from 'this is something that I am really enjoying and I want to do more of it', and that takes some of the pressure out of it.' Having fun and really enjoying what you do makes work come easier, but also keeps personal networks less laborious to maintain. Doing so superficially can very quickly end up feeling overly laborious. Besides, you would ideally want your network to consist of people whose positions relate to a part of your work that interests you.

Lastly, Kati Ihant hopes that the first years will be super excited about the Middle Ages, and to enjoy the strangeness of it all, and also that 'de Refter' will bring back her beloved Pancake Fridays to the menu.

"Camelot, it is a silly place"

Een *Monty Python and the Holy Grail* review

Door Cara Peters en Rosa Raeijmaekers

Deze klassieker kan uiteraard niet ontbreken in een editie over de middeleeuwen en is voor iedereen een *must watch*. Na het succes van de serie *Monty Python's Flying Circus* wilden de makers groots uitpakken met een verhaal dat iedereen wel kent: het verhaal van koning Arthur. Met een laag budget, gefinancierd door rocksterren als George Harrison, Pink Floyd en Led Zeppelin, gingen de mannen aan de slag in het regenachtige Schotland. Het lage budget hinderde de makers niet om het verhaal van koning Arthur in een nieuw, creatief jasje te steken; hilarische scènes met een *killer rabbit* of een *holy hand grenade* en het geniale script zorgen ervoor dat de kijker telkens verrast wordt.

De film begint met de zoektocht van koning Arthur naar ridders voor zijn ronde tafel. Net zoals in de legende van koning Arthur maken bekende ridders zoals Sir Lancelot (*the Brave*), Sir Bedivere *(the Wise*) en Sir Gawain (*the Pure)* hun intrede in de film. Zodra hij zijn ridders heeft gevonden, krijgt Arthur een bekende opdracht van God: het zoeken naar de heilige graal.

De zoektocht van Arthur en zijn ridders verschilt veel van het originele verhaal. Ze worden geconfronteerd met bizarre uitdagingen en belanden in absurde situaties. Zo komen ze bijvoorbeeld bij een Franse burcht waar ze belachelijk worden gemaakt met unieke beledigingen en met dieren worden bestookt. Verder gaan de mannen op zoek naar het mooiste struikje in de omgeving om zo doorgang te krijgen van *The Knights who say "Ni",* lossen ze huwelijksproblemen op gewelddadige wijze op in *Swamp Castle* en ontmoeten een mysterieuze tovenaar, niet Merlijn, maar een magiër die door sommigen ook wel "Tim" genoemd wordt. De befaamde scène tegen de zwarte ridder, die onverslaanbaar lijkt, wordt nog steeds door velen gequote. Sowieso ontbreekt het de film niet aan oneliners die, vooral in het Verenigd Koninkrijk, op serviezen, T-shirts, sokken en mokken staan.

In een film gemaakt door historici (ja, een aantal leden van het gezelschap zijn ook nog historici) ontbreekt het natuurlijk niet aan een aantal cliché aspecten uit de middeleeuwen; de pest, huwelijkspolitiek, zwaardvechten, problemen met opstandige boeren, de kerk (bewapend met heilige handgranaten) en haat jegens de Fransen.

De humor van het *Monty Python*-team zorgt ervoor dat er een sterke en vooral hilarische film is neergezet, ondanks het lage budget, wat op geniale manier opgelost wordt door paarden te vervangen door kokosnoten en hetzelfde kasteel telkens van een andere hoek te filmen. Wel is duidelijk te zien dat er aan sommige scènes net wat meer aandacht is besteed dan aan anderen. Waar ze in de ene scène duidelijk gebruik maken van nepbloed bij een gevecht tussen het bloeddorstige konijn en Arthurs ridders, is er in een volgende scène een prachtig shot te zien van een mooie, grote boot waarmee koning Arthur en Sir Bedivere over een meer varen en zijn de explosieven van Tim ook niet gratis. Bovendien moet de Britse humor je wel liggen om de film vermakelijk te vinden en is de film niet bedoeld om het verhaal van koning Arthur op realistische wijze weer te geven; Camelot wordt bestempeld als *"a silly place"* waar men musicalliedjes opvoert en Excalibur wordt uitgesloten als basis voor een regeringssysteem. Deze klassieker is absoluut het bekijken waard en terecht benoemd door *Rolling Stone* en IMDb tot een van de grappigste films ooit gemaakt.

Dearest Lancelot,
I cannot suppress my true feelings any longer. My heart aches for your love and my whole body feels warm by merely thinking about your touch. Your smile, sweet as honey, and your caring nature have had me captivated ever since the moment we first met and have left me yearning for more. If our clandestine romance is forbidden, bad and wrong, why does it feel so natural, so good and so right? I do know that Arthur is my betrothed, but I cannot bear the thought of spending my life without you, my love. Flee with me. Take me to your homeland of France, where we can live together in peace and safety till the end of our days. Let us drop the façade and give in to our ever-growing passion. One day without your presence feels like an eternity, while every second with you is filled with joy. There is nothing we cannot overcome, as long as we have each other. We should not let ourselves be prisoners of duty until we wither away in misery.
Yours eternally,
Guinevere

My most beloved Guinevere,
Ever since I saw you, my mind keeps wandering. You are my light in the darkest of nights, the fire that keeps me warm in the blistering winter cold. Every battle I fight for you. Every victory I dedicate to you. I feel... No... What am I doing? What are we doing? It wounds me greatly to say this, but we cannot love each other. What we are speaking of is considered high treason. You are my queen and I am your knight and so we both must stay loyal to Arthur. What will become of Camelot and the people when Arthur finds out about this, about us? I swore to protect him and the kingdom, and honour compels me to do exactly that before all else. We must not let lust lead us astray from the path of righteousness. These are trying times full of danger, Arthur and my other brothers of the Round Table need me now more than ever.
And yet I am unable to stop myself or my feelings for you. I want you, Guinevere. I need you.
Yours only,
Lancelot

Guinevere, Lancelot,
How could you? How dare you? Both of you! Guinevere, my wife, and Lancelot, my best friend and most loyal knight. After everything I have done for you, you dare betray me like this? Have I ever wronged either of you so severely to deserve this? I trusted both of you more than anyone! Yet now, in my time of greatest need, you dare abandon me and the people? Whatever fate awaits Camelot and the kingdom, on your heads be it! This underhanded act of treason should not, cannot and will not be forgiven so easily. The Knights of the Round Table will not rest until you have been brought to justice. I will hunt you both to the ends of the earth, mark my words!
Arthur

By Jon Hartjes

Campus Jobs

Transcribing Deeds from the Nineteenth Century

By Eva Grooten

There are a lot of different kinds of campus jobs offered by Radboud, including research projects students can join. One of those projects is the HDSC, Historical Database of Suriname and the Caribbean. Fourth year History student Jasmijn Kemp helps by transcribing deeds from the nineteenth century. In this short interview she will tell you something about her job and the historical sensation that accompanies it.

Can you tell me something about what your job entails?
"I'm working on a project of the Radboud with Coen van Galen called HDSC, Historical Database of Suriname and the Caribbean. It's a project where they're looking at slave registers and death certificates and all kinds of documents of citizens from 1830 onwards to be able to map slave history and families and I transcribe for that. They're currently training a model with artificial intelligence in a program called *Transkribus* so the texts become more readable and at some point can be read much easier by the computer. However, to do this you first have to teach Transkribus to translate this by having people transcribe the deeds. Then the computer will automatically learn to do so and will automatically get better at it. So my job is to transcribe deeds word for word and make sure it's all correct. I've spent 100 hours on this before and from those deeds that I transcribed then, they've already created a model. So the batch I'm doing now is already so much clearer and more correct. About 90% of what I'm looking at is already correct and I only need to improve the remaining 10%. In addition to transcribing, I also have to add certain categories to the deeds so that the computer also gets better at recognizing where the name is, where the parents' names are, where their occupation is, etc. The computer is going to learn all that more easily as well. It's really cool to work on this and transcribing is really fun to do. It's like a puzzle and every time I get to solve another one. Sometimes I can't immediately see what it says and then I look a little further into the text. Sometimes there's another word in the text that I can understand, to find out that the 'r' is written in a certain way. Then I can trace back to the name that I was unable to read and little by little it gets clearer and clearer."

How did you find this job?
"Well I've had campus jobs before and I've always applied for those. I know they put out job openings for research too, but for this project I was approached by a professor who already knew me and had seen my grade for transcribing. He thought I might enjoy doing this and that's how I got into this. A very great honor and best side job ever haha."

How were you able to use your experiences from studying History for this job?
"I've already had transcribing in History in Action and I've also transcribed texts for Research Lab. This is also where the teacher that recommended me this job knew me from. Eventually just by studying History I learned how to transcribe and got better because of these courses. It was helpful to already have that prior knowledge so studying History definitely did help me."

And did this work experience benefit your studies in turn?
"It's the first time I've been involved in a research project and it is really nice to see how that works. I also have ambitions to participate in such projects and to continue within history in the future. So anyway, it's a nice insight into

how these things work. I also attended a symposium of this project and it was very interesting to see other researchers from the kind of subjects I'm working on and to get an idea of how big it all is. Other than that, it's also good for my resume. I've also become better at transcribing and more proficient at reading different manuscripts. So that will come in handy when I start working with such sources again. I can distinguish all the different types of t's and s's that people use quite well now. I now also know how ugly some people can write, haha. Participating in a research project is fun and hopefully useful for my later career. It's nice to be involved in that."

Are you also more focused on transcribing in your studies now?
"I mainly focus on cultural and gender history but if I can find a way to transcribe for my courses I will indeed try to take that opportunity. I'm also taking a course from the study 'Nederlands' right now that involves transcribing medieval texts. I don't specifically look for transcribing, but when I come across it I'm always very happy. And with sources I look to see if there happens to be anything handwritten that I can use for my research because it's just fun to do."

What's the most surprising or funniest thing you've found in the texts?
"I find it really insane that sometimes in the death certificates, besides the normal information like time and location of death, it says "illegitimate" when a child died. Then I really think 'damn these details are juicy'. It struck me that apparently this was really a thing and it was important to include that this child was a bastard. It feels crazy to get a taste of life back then from a completely different society through texts like that. Especially seeing all the different professions they had back then. Most of the women were hat weavers, basket weavers and seamstresses. Just a very different society with very different professions that we wouldn't have now. Slavery had been abolished by then so these texts included average free people. Furthermore, there are really a lot of deeds of people who died young. I very often get deeds from 18-20 year olds who have died, which is bizarre that there are so many deeds from people my age. And also a lot of children, often born lifeless. When I read to decipher I don't necessarily read to take in exactly what it says, I think that's a different kind of reading. However, when I look at what I actually read, I really think 'oh that's pretty bleak, I'm actually dealing with people who have died all the time'. Not that it necessarily makes me emotional, but it's sad."

What would you like to pass along to people who are interested (or not) in transcribing?
"If you can transcribe and you study history, then of course you immediately have a whole new kind of resource that you can use for your research. You don't have to be very good at it and texts from different periods are easier to read than others. If you're just a little bit proficient in reading these sources then you don't have to limit yourself to printed sources. This provides a valuable new resource for everyone. For people that think they don't like it, if you like a little bit of puzzling then I think it's automatically something for you and you really do get much better at it quickly just by transcribing a few texts. I just hope everybody likes it and I think it's valuable for historians to be able to do it, even if it is just a little bit. If you're interested in a transcribing job I would try to apply everywhere. You can find jobs on the Radboud site on the Campus Detachering page. I don't know how many students are asked to do research, but it certainly can't hurt to apply! I would really recommend campus jobs because of the pay, flexible hours and all the different kinds of jobs they offer, so be sure to take a look at those."

Top 5 tastbare plekken uit de middeleeuwen

Op zoek naar het middeleeuwse Nijmegen

Door Jetze Boon en Rosa Raeijmaekers

Als oudste stad van Nederland zijn uiteraard ook de middeleeuwen niet aan *Numaga* voorbijgegaan. Toch is er in de afgelopen eeuwen genoeg voorgevallen om de meeste sporen ervan uit te wissen. Het bombardement van februari 1944 is hier een bekend voorbeeld van, maar ook het Nijmeegse stadsbestuur heeft in de naoorlogse jaren flink huisgehouden. Zo is bij de sanering van de benedenstad een groot aantal middeleeuwse gebouwen alsnog gesneuveld en zijn de Kanunnikenhuisjes naast de Stevenskerk eigenlijk replica's uit de jaren '70. Het is triest, maar geen reden om bij de pakken neer te gaan zitten. De term 'middeleeuwen' is breed en biedt veel ruimte voor eigen invulling. Zo heeft onze Waalstad alsnog veel moois te bieden.

5. De Kruittoren

Op een eervolle laatste plaats staat de Kruittoren, ook wel de Kronenburgertoren. Deze toren is een laatste overblijfsel van de Nijmeegse omwalling en vestiging en siert menig ansichtkaart en VVV-folder. De toren werd in 1426 gebouwd als hoektoren, maar nadat de stadswallen zich uitbreiden werd het een muurtoren met aan weerszijde muren met kantelen die, nadat het kanon in de Lage Landen geïntroduceerd werd, werden vervangen door stevige vestingmuren. Op de plek waar deze vestigingsmuren ooit stonden, maak je als paraderende wandelaar vandaag de dag een grote klim bergopwaarts. Het lijkt de laatste poging van de omwalling om het binnentreden van de stad te bemoeilijken. Ook de hoge torens verdwenen snel, ofwel uit voorzorg ofwel na vernieling door het nieuwe artilleriegeschut. Dit maakt de Kruittoren dan ook een uniek monument. Na de Vestingwet in 1874 kregen vestingsteden groen licht om hun vestingmuren af te breken. De 23.000 Nijmegenaren lieten zich dit geen twee keer zeggen en braken de muren af. Ook de toren zou eraan moeten geloven, maar deze werd gered om onderdeel te worden van een romantisch 19e eeuws park. Helaas is het uitzicht niet meer zo mooi als toen en kijkt men vandaag de dag vooral tegen lelijke flats en de tippelzone aan. Er is nog weinig middeleeuws aan het park en het geeft eerder een beeld van Nijmegen in de 19e eeuw dan Nijmegen in de middeleeuwen. Toch lopen, voor degene met wat verbeelding, de ridders nog over de muren, verdedigen boogschutter de stad en verschuilen de mannen van de Hertog van Gelre zich achter de grote kantelen. Zo kunnen ook historici 'op zoek naar geluk in Kronenburg Park'.

4. De Commanderie van St. Jan

Menig gala heeft er plaatsgevonden en ook de universiteit maakt regelmatig gebruik van het pand voor feestjes of andere gelegenheden. De Commanderie van St. Jan kent een rijke geschiedenis. Zo heeft het in de 13e eeuw als pelgrimshuis en klooster voor Johannieters bijgedragen aan de kruistochten door pelgrims onderdak en verzorging te bieden. Tot tijdens de Reformatie bleven de Johannieters gevestigd in de Commanderie, maar al snel namen Spaanse soldaten het pand over. Naast een protestantse kerk en slagerij kende het gebouw in de jaren daarna vooral erg veel verval als gevolg van de oorlog. Nadat de Commanderie in 1638 overgenomen werd door het stadsbestuur, kon hier een hogeschool gevestigd worden; *de Kwartierlijke Illustere School*. Tot het rampjaar 1672 roet in het eten gooide. Na de Spanjaarden leken ditmaal de Fransen niet van het gebouw af te kunnen blijven. Zo boorden ze eerst een kanonskogel (die ook nu nog te bewonderen is), in de westelijke muur van het pand om het vervolgens in gebruik te nemen als kazerne. Later werd de Calvinistische Waalse Kerk in het gebouw gevestigd. Het bombardement van 1944 betekende het einde van deze carrière. Even leek het erop dat het pand volledig gesloopt zou worden, maar plannen van de Nijmegenaar J. Th. van Weel zorgden ervoor dat het pand in de jaren '50 al snel uitgroeide tot een populaire uitgaansgelegenheid. Na pogingen het gebouw om te bou-

wen tot sociëteit van een studentenvereniging, was het uiteindelijk de gemeente die de restauratie op zich nam. Dit leverde meer dan twintig jaar na de oorlog een pand op dat het meeste overeenkomt met de situatie van voor 1672. Tot 1998 was het huidige Valkhof Museum hier gevestigd en in 1999 trok Stadsbrouwerij De Hemel in het pand. Hoewel de Commanderie verre van oorspronkelijk middeleeuws is, heeft het wel een bijzondere rol gespeeld in deze geschiedenis.

3.De Stevenskerk

Zeventien meter lager dan het prachtige Erasmusgebouw vormt de Stevenskerk niet alleen binnen onze lijst geen hoog(s)tepunt. Als middelpunt van de Nijmeegse skyline is de kerk daarentegen wel hét gezicht van de stad. Het kerkgebouw verdient het daarom om ook bij deze rubriek als middelpunt, beter bekend als de derde plaats, te fungeren. De kerk vierde in 2022 haar 750ste verjaardag en is in de afgelopen eeuwen vele grootschalige verbouwingen ondergaan. Zo stamt de huidige torenspits uit de wederopbouw, geïnspireerd door de pre-1944 variant uit de 17e eeuw. In de middeleeuwen zag de kerk er dan ook anders uit: met een extra toren op het schip en vier kleine torentjes die de spits omringden. Ook was de kerktoren een stuk lager, maar voor een middeleeuwse kerk al best imposant. Dit blijkt onder andere uit het graf van Catharina van Bourbon dat zich in de kerk bevindt en de geschriften van Willem van Berchen, die in de 15e eeuw al meerdere kantjes vol schreef over de kerk. Deze schreef onder andere ook over een brand in 1429 die delen van de kerk in de as legde. Een grotere aanslag op de kerk was mogelijk de reformatie. Er zijn nog een aantal middeleeuwse fresco's zichtbaar, maar door het ontbreken van glas-in-lood en de aanwezigheid van een aantal onthoofde beelden is het niet zo gek om als bezoeker de protestanten zachtjes te vervloeken. Zelfs de 'Sint' was niet langer welkom in de Stevenskerk. Toch is het zeker de moeite waard om een bezoekje te brengen aan de kerk, al is het maar om weg te dromen bij hoe deze er ooit uitgezien heeft. Naast een aantal foto's en maquettes die dit illustreren, is er sinds kort een kleine horecagelegenheid genaamd 'DROOM!' gevestigd. Ook voor de meer actieve toeristen biedt de kerk een uitkomst. Zo is de toren een aantal dagen per week te beklimmen en heeft de wederopbouwarchitect ergens een kattenbeeldje verstopt. Dit als verwijzing naar het grote aantal katten dat de kerk na het bombardement toe-eigende.

2. De Valkhofburcht

Een welverdiende tweede plaats krijgt de voormalige Valkhofburcht op de locatie van, je raadt het al, het huidige Valkhofpark. Hoewel ook dit park stamt uit de negentiende eeuw, heeft de burcht er tot 1797 gestaan. De ruïnes zijn dus nog vrij vers voor iets wat haar oorsprong vindt in de middeleeuwen. Karel de Grote liet in de late achtste eeuw op deze plek een van zijn vele paltsen bouwen en hij heeft *Numaga* dan ook meerdere malen bezocht. Een daadwerkelijke burcht ontstond echter pas in de tiende eeuw onder de Ottonen, nadat de voormalige palts in de loop der tijd door hen en de Vikingen aan gort geschoten was. Iets waar een verderop gesitueerde *Waalpainting* aan herinnert, is de bouw van de Byzantijnse Sint Nicolaaskapel in opdracht van keizerin Theophanu. Deze kapel met de welbekende Romeinse bakstenen in de buitengevel is tegenwoordig nog, naar verhouding, in volle glorie te bewonderen. In het interieur zijn een aantal fresco's terug te vinden, die naar verluidt zijn aangebracht naar aanleiding van de komst van Karel V. Helaas zou hij de kapel volgens de overlevering nooit bezocht hebben. Sinds de aanleg van het Valkhofpark hadden lange tijd enkel tuiniers toegang tot de kapel, aangezien het gebouw vanaf de aanleg van het park tot 1978 gebruikt werd als opslag van tuingereedschap. Je zou het kunnen opvatten als godslastering, maar een geruststellende gedachte is mogelijk dat de naastgelegen donjon al in de hoogtijdagen van de burcht gebruikt werd als bordeel. Ook tegen-

woordig zijn studenten niet schuw van dergelijke handelingen nabij de kapel. Met de Barbarossaruïne is het een stuk minder gesteld, al is het ook in dit geval een wonder dat de constructie nog overeind staat. Wat velen niet weten, is dat de verblijvende keizer zijn slaapvertrek had in dit deel van de burcht. Opvallend is dat de paardenstal zich hier recht onder bevond, in de hoop dat Zijne Majesteit kon profiteren van de restwarmte. Los van een aantal funderingen is van de burcht inmiddels weinig meer terug te vinden. Toch is de burcht niet volledig verdwenen. Alle vrijgekomen tufsteen is na de sloop namelijk verhandeld om gebruikt te worden als bouwmateriaal, onder andere voor grachtenpanden in Amsterdam. Alleen al door deze verhalen zijn de ruïnes van de Valkhofburcht zeker een aanrader. Loop vooral ook even de kapel binnen. Hier is een prachtige maquette van de burcht te zien, waarover de vrijwilligers vaak nog veel meer te vertellen hebben.

1.Het Gebroeders van Lymborch Huis

De 'Rembrandts van de middeleeuwen' zijn over de hele wereld bekend, maar niet in Nederland. De kunstwerken van de broers van Lymborch liggen vandaag de dag in New York en in de Nationale Bibliotheek in Frankrijk, maar rond 1390 werkten de broers aan de Burchtstraat in Nijmegen. Op deze plek, voorheen tussen de Valkhofburcht en de Sint Stevenskerk, woonden zij samen met hun vader die een eigen atelier had. Hun oom, Jan Maelwael, was de best betaalde schilder van de late middeleeuwen en werkte voor de Franse koningin en Filips de Stoute. De broers Paul, Herman en Johan bleken het talent van hun oom te hebben en reisden hem achterna naar Frankrijk. Hier werkten zij aan een geïllustreerde Bijbel voor Filips de Stoute. De jongens zijn dan nog geen achttien jaar. Na het overlijden van Filips reizen de broers waarschijnlijk heen en weer tussen Nijmegen en Frankrijk om uiteindelijk voor Jean de Berry, de broer van de Franse koning Karel V, te werken. In opdracht van de Berry maken de broers hun bekendste werken: de *Belles Heures* en *Très Riches Heures*. Beide werken zijn baanbrekend in het gebruik van perspectief en kleur, maar ook het afbeelden van horigen en stedelingen in plaats van enkel de adel is vernieuwend. Al deze informatie en meer is te vinden in het Gebroeders van Lymborch Huis, een hoop enthousiaste verhalenvertellers en vrijwilligers geven daar ieder uur een rondleiding (studenten hebben korting!) door de middeleeuwse kelders van de gebroeders. Voorheen organiseerde de organisatie ook het grote middeleeuwse Lymborch Festival waar men naar riddergevechten kon kijken en de prenten van de gebroeders tot leven kwamen. Door bezuinigingen werd het festival dit jaar afgeblazen. Het museum houdt ondanks deze tegenslagen de verhalen van de broers in leven en hoopt ze ook in hun eigen stad meer bekendheid te geven. Tijdens de rondleiding lijkt het middeleeuwse Nijmegen haast tot leven te komen. Het verhaal geeft een idee hoe steden in die tijd met de grotere buitenwereld verbonden waren. Het museum verdient daardoor absoluut de eerste plaats.

De zoektocht naar middeleeuwse gebouwen en verhalen heeft ons mogelijk minder ver gebracht dan bij de oudheid het geval was, maar het was absoluut de moeite waard. Nijmegen kent veel mooie plekken met enthousiaste vrijwilligers en initiatiefnemers die je als Nijmeegse student niet links moet laten liggen. Het zijn deze mensen die de erfenis levend houden of zelfs nieuw leven inblazen zoals ook het geval is bij de Commanderie van St.Jan en het Gebroeders van Lymborch Huis. Het verhaal van de gebroeders lag tot een aantal jaren geleden nog verborgen onder de roltrappen van de C&A en is mede door de inzet van amateurarcheologen herontdekt. Los van de tegenslagen zoals genoemd in de inleiding is men er in Nijmegen zodoende alsnog in geslaagd om het middeleeuwse Nijmegen voor de toekomst veilig te stellen. En dat op loopafstand van de Camelot.

The Charm of Medieval Times

Medieval television from times past

By Jon Hartjes and Bram Kuijt

History has always been an enticing subject for movie and television directors. Not only in the present day and age, but also in the second half of the twentieth century, the film industry has worked tirelessly to bring times gone by alive on the big screen. To honour their hard work, we will tell you all about the movie *Excalibur* (1981) and the Dutch TV series *Floris* (1969).

Excalibur (1981)

An old movie about an even older story, but very interesting nonetheless. This movie is a classic portrayal of the legend of King Arthur Pendragon, Camelot, his sword Excalibur, and the Knights of the Round Table. While the tale itself has been told and retold countless times, this movie is still one of a kind.

The acting is not half bad. The dramatic style is a definite giveaway for the time this movie was shot in, but the cast does a good and convincing job of portraying the characters in the movie. There's even a young Liam Neeson and a bearded Patrick Stewart to be found among the actors. Bonus points go to Nicholas Clay and Cherie Lunghi, who were tasked with acting out the adulterous relationship between Lancelot du Lac and Queen Guinevere. The best outfit goes to Nicol Williamson, who portrayed the wizard Merlin. His peculiar metal headdress was pointedly ignored by the rest of the cast.

This movie is a must-watch for those who love old movies, history, or both. There definitely are some fallacies, like brand new castles looking hundreds of years old and massive keeps being built in half a decade. If you look past these issues though, this is a piece of art featuring a literal Chrome Dome Merlin and a LSD-fueled quest for the Holy Grail!

Floris (1969)

Recommended to me by friends from all over the country, this series is a true Dutch classic. It follows the knight Floris van Rosemond and his Indian friend Sindala in their fight against the evil goons of Maarten van Rossum (sadly not the historian) and Charles II, Duke of Guelders (Karel van Gelre). The series features thirteen episodes of around half an hour each, which are loosely connected to one another.

The series was shot in the late 60's in black and white to save on costs. The acting, although a bit silly at times, holds up decently well compared to modern movies, but it can't beat the dramatic tone *Excalibur* used in later years. The characters themselves are portrayed rather well, with their semi-historically uniforms doing a good job of convincing the viewer they're authentic. The series was directed by Paul Verhoeven, the same director of *Turks Fruit* ('Turkish Delight'), to this day the best-selling domestic production of the Netherlands, and *Soldaat van Oranje* ('Soldier of Orange'), the (in)famous musical that just won't die out in theatres. Floris himself is portrayed by Rutger Hauer, who would go on to play roles in the cult classic *Hobo with a Shotgun,* the original *Blade Runner* and the *Heineken Kidnapping*.

The series, although a bit dated, is still a fun watch for historical movie nerds. Chances are many modern-day parents grew up with the series, as it's quite well-known amongst the older generations within Dutch society. The series can be (re)watched through either Youtube or the website of the *NPO* (Dutch Foundation for Public Broadcasting).

Rule of the Harlots

Or the tale of the Papal Pornocracy

By Emilios Gregoriou

When thinking of the pope, the most common images that come to mind are of pious men, beautifully decorated robes, and the zenith of theological intellect. These Bishops of Rome would go about their dual role as religious and political diplomats in their pursuit towards the promotion and administration of Christendom. This rosy picture, however, is a rather idealised version of what being a pope always looked like. Papal controversies, as we're about to see now, extend far beyond excommunications, crusades, and obscure theological debates. Many times in fact, the person sitting on the seat of Saint Peter turned out to be very unworthy of his position. This article tackles a particular time where the papacy went through a tragic series of notorious popes right before the end of the first millennium. Indeed, the 10th century would see the nadir of the papacy, with some of the most corrupt and scandalous pontificates in history. The years 904-964 A.D. were most definitely not the greatest time to title oneself as *Pontifex Maximus*. This article will enlighten you as to why that is.

A title that would make pope Gregory I turn in his grave, the 'Pornocracy', also known as the *saeculum obscurum*, was a period of Church history coined first in its Latin term by 16th-century cardinal Caesar Baronius and later given its more eye-catching title by 19th-century Protestant historians. Historiographical jargon aside, this was an age where several influential Roman families were at their most powerful. Like a precursor to the powerful Italian families of the Renaissance age, in the 10th century one had the Theophylacts, Tusculii and Crescentii families all vying for control over Roman politics. This resulted in many of the popes of this period to be from one of these families.

Let's explore some case studies to see what actually made popes in this time so terrible and scandalous. In a separate article in this edition there already was a small mention to a certain pope Formosus (p. 891-896) and his posthumous shenanigans, but this technically occurs outside of the given time frame. We turn instead to pope Sergius III (p. 904-911) was a rather unpopular figure for many reasons, some of which are rather boring and not worth mentioning. More interesting however was that Sergius reportedly schemed the murder of his two predecessors, before taking the throne of Saint Peter by the order of Theophylact I of Tusculum. Pope Sergius was subsequently rather un-pope-like in that manner, and his pontificate was for the most part a puppet show that Theophylact was the owner of. Another quirky trait about pope Sergius is that he supposedly was a lover of the Roman noblewoman Marozia and would father a child that would in turn become bishop of Rome. This is probably complete fiction though, as this juicy tale only exists in one source written many decades afterwards, and, if anything, is a great example of 10th-century cancel culture.

Mazoria was a very interesting character. She was the daughter of Theophylact, the real ruler of Rome in the early 10th century and his aptly named wife, Theodora. They gave Mazoria as a concubine at the age of 15 to pope Sergius III. Suffice to say, Theophylact would not win the father of the year-award in his lifetime. Later in her life, Mazoria would have her own moment in the limelight, as she and her husband, Guy of Tuscany, would seize Rome from then pope John X (p. 914-928). Whether pope John was killed or simply died due to maltreatment is unknown to us, but what is known is that Mazoria would subsequently call the shots

in the Lateran, installing the next two popes as her puppets, and, in 931, her own son as pope John XI (p. 931-935). The only thing worse than the gang-like violence and intrigue is the lack of creativity with naming their popes. I guess Mazoria was more into street-smarts as opposed to book-smarts.

Staying with the John popes, one could not write a piece on the 'Pornocracy' without mentioning its crowning prince, the poster boy, pope John XII (p. 955-964). Another relative of the Thephylacts, pope John claimed the papal tiara as a teenager. Considering how chaotic and anarchic the politics of Rome seemed to be in that time already, imagine yourself being elected as pope at the peak of your puberty on top of all that. John XII used his position and the wealth of the Church for the greater good, ranging from gambling and drinking to having sex (and if that was not enough, he was said to particularly enjoy married women). It was said that John turned the Lateran into a brothel, partaking in all manners of sinful and unchristian acts. Whilst political opponents were making moves, John XII was busy furthering the decay of Rome for the sake of his debauchery, whoring and gambling to his heart's content. It was as though he sought out to do the exact opposite of what a pope was meant to do, which would then make him quite successful in his goals. To make matters somehow even worse, he was accused of making toasts to the devil, castrated and killed a cardinal in the process, and received money to ordain people as deacons, one of which was a ten-year old. Pope John XII reportedly also tried his best Nero impersonation, by setting fire to buildings and running around in armour. Pope John XII certainly fits the bill of a wealthy, deranged teenager, not so much a pope. According to legend, he met his end by defenestration, which supposedly happened while having intercourse with a married woman and being caught by her husband.

So ended the *saeculum obscurum*, the lowest point in papal history. It is debatable how much of what was covered actually happened, as many of these historical characters got the short end of the stick when it came to historical works through the ages. Regardless, it should show that even if many things were exaggerated or even fabricated, this roughly century long period of papal history was viewed with particular shame and criticism. No wonder then, that the Catholic Church seldom makes mention of this historical period nowadays. For history students on the other hand, this makes for incredible material to study and tell people at family or friend gatherings back home, or perhaps the fuel for a very out of the ordinary thesis topic. Regardless, I hope this short article serves as a reminder that fact is often stranger than fiction, and to never underestimate man's ability to destroy every last vessel of hope one has for the world, as these historical agents certainly would have in their own times.

Docenten Top Tien

De allerbelangrijkste historische personages aller tijden!

Door Lenneke van Raaij, ingeleid door Jessica Vogels

Ook in deze editie ontbreekt een Docenten Top Tien niet. Voor deze Middeleeuwen editie hebben wij Lenneke van Raaij, docent Middeleeuwse Geschiedenis, gevraagd om haar bijdrage te leveren aan deze veranderlijke lijst. Zij heeft drie mensen van de lijst gestreept, nieuwe namen toegevoegd en hier toelichting bij gegeven. Zie hier de nieuwe lijst!

Cai Lun
~~Mary Shelley~~ **Paus Gregorius I**
Florence Nightingale
Mohammed
~~Jeanne d'Arc~~ **Maria**
~~Karl Marx~~ **Pierre Cuypers**
Leonardo da Vinci
Marie Curie
Keizer Meiji
Samuel van Houten

Toelichting Lenneke van Raaij:
Een lijstje opstellen met de tien belangrijkste historische figuren is natuurlijk ondoenlijk, maar ook wel weer erg leuk. Want wanneer is een historisch figuur nu echt belangrijk? Heeft dat te maken met de impact die deze figuur nog steeds heeft op de huidige samenleving? Of moet de persoon een beroemdheid zijn geweest tijdens zijn/haar leven? Welke rol speelt het oordeel van eerdere geschiedschrijvers en opiniemakers op de keuzes met betrekking tot dit lijstje? Zoveel vragen om over na te denken. Ik heb de exacte wetenschap achter het objectief opstellen van zo een lijstje nog niet ontdekt, dus houd ik het op mijn persoonlijke favorieten.

Paus Gregorius I was de bisschop van Rome rond 600 en hofleverancier van onze kennis over het Latijnse Westen uit die tijd. Hij heeft vele commentaren en brieven geschreven over het christelijk geloof en de kerk als instituut die duizend jaar later nog veelvuldig gelezen werden. Bovendien draagt de meest bekende middeleeuwse muziek zijn naam, het gregoriaanse gezang. Hoewel ik erg van Frankenstein houd, verkies ik toch Gregorius I boven Mary Shelley in de categorie literaire impact.

Hoewel Jeanne d'Arc veel genoemd wordt als het gaat om de Franse identiteit, is er eigenlijk maar één vrouwelijk rolmodel dat al eeuwenlang boven alles en iedereen uitstijgt en dat is Maria. De moeder van Jezus dient al sinds het vroege christendom als inspiratie voor vele mensen en gemeenschappen, over de hele wereld verspreid. De absolute koningin van culturele en religieuze impact zou ik zeggen.

Tenslotte zou ik graag een lans breken voor iemand van een heel andere orde: Pierre Cuypers, architect van onder andere het Rijksmuseum en vele kerken in neogotische stijl. Hij deed de middeleeuwen herleven in het Nederlandse landschap. Hij mag dan wel geen groots politiek figuur zijn geweest, maar hij is wel medeverantwoordelijk voor het monumentale landschap zoals we dat nu kennen. Dat is ook wat waard, toch? Dan haal ik er een andere man met een grote baard uit: Karl Marx.

Bardcore covers

Watch- and listen recommendations

By Saartje Bruens

Something that always pops into my mind when thinking about the Middle Ages is the music genre 'bardcore'. In this article I would like to introduce the genre. First I'm going to explain what the genre 'bardcore' is. After that I will talk about what makes a good bardcore cover (in my opinion) and lastly I will also mention my favorite covers.

So what is the genre 'bardcore' and what are bardcore covers? Bard is the Celtic word for poet or storyteller and is used to describe medieval sounding music and a medieval artist. The bardcore covers started as an internet meme in 2020 and consist of medieval remakes of popular songs. Instruments that were used to make music in the Middle Ages, like flutes and string instruments, are used to create the same tunes of music of nowadays. There are many genres covered in the bardcore world. From rock to *Bella Ciao*, everything is covered. Even for the holidays there are covers of *Last Christmas* and *All I Want For Christmas Is You*. You just have to type in a song with 'bardcore cover' behind it and it probably exists. Some are even on Spotify!

What makes a good bardcore cover? You might be wondering if there's something like a "good" and "bad" bardcore cover and yes, yes there is. Some covers hit just a bit harder than others. I was expecting the bardcore cover of Nirvana's *Smells Like Teen Spirit* to blow my mind but it was a bit disappointing compared to the cover I'm listening to now, which is the *Ghostbusters* theme song (trust me, it slaps). Some covers are a bit slower and more dull than the original which makes them not as interesting. With some covers it's also really difficult to decipher the original song, this takes away from the experience in my opinion.

Now to the part we've all been waiting for, my favorite covers and recommendations. The first cover I've listened to is also one of my favorites. The original song is made by one of the most respected rap artists out there and it's amazing to hear what it would've sounded like in the Middle Ages. You can clearly hear what the original was and it sounds really cool, the bass goes hard and it somehow keeps the vibe of the original. It's the bardcore version of *The Real Slim Shady by Eminem*. Another favorite of mine is a cover of the King of Pop himself, *Billy Jean* by *Michaell Jackson*. From the first second it's clear what song the original was without losing the pace or sound of the original while still feeling medieval-ish. The cover of *Everybody* by the *Backstreet Boys* is also a real banger like the original. Last but not least I found a bardcore cover that's amazing for if you're reading a fantasy book, it's the cover of *Stronger* by Ye (formerly known as Kanye West). It somehow sounds really magical because of the harp and piano that are used, but you can still hear the original song.

I hope I convinced you, or at least made you curious enough, to listen to a bardcore cover. They're amazing while reading a book or studying for the Middle Ages exams and it's a great new genre to explore!

Staal, wol en leer

Hoe de middeleeuwen tot leven komen

Door Bram Kuijt

De geschiedenis speelt zich grotendeels af in het verleden, maar sommige mensen kiezen ervoor om de geschiedenis te herbeleven. Rick van der Sterren is één van hen. Door de jaren heen heeft hij een bonte verzameling aan middeleeuwen-gerelateerde elementen in huis gehaald om zijn liefde voor de Middeleeuwen tot een werkelijkheid te maken.

Na een uurtje reizen richting Huize Van der Sterren en een kopje thee laat Rick me de verzameling zien die hij tot nu toe heeft. Hieronder vallen een aantal zware ridderhelmen die ambachtelijk zijn gemaakt door echte smederijen in Engeland en Tsjechië. Naderhand vertelt hij hoe zijn liefde voor de middeleeuwen en ridders ontstond: in zijn jeugd kreeg hij al veel te maken met middeleeuwse invloeden vanuit films en games, zoals de *Total War* reeks. Dit gaf hem echter niet de voldoening die hij zocht. Hij wilde weten hoe de geschiedenis *voelde*. Historici staren zich kapot op teksten, terwijl er nog steeds veel mythes rondom ridders zijn. Ridders deden nou eenmaal niets anders dan paardrijden en -springen in hun glimmende harnas. In Ricks woorden: 'Als je iets meemaakt zoals ze [de ridders] het kunnen hebben meegemaakt, dan weet je wat iets is.' Met andere woorden, door het verleden proberen te beleven kun je de historische ervaring beter begrijpen.

Het aanleggen van de daadwerkelijke verzameling begon tegen het einde van de middelbare school. Het begon bijvoorbeeld met goedkope zwaarden, maar na wat tijd vond Rick zijn heil in antieke reproducties. 'Bert Roest gaat me hiervoor vermoorden, maar ik wilde later *reenactment* doen,' aldus Rick zelf. Veel moderne middeleeuwse imitaties komen tegenwoordig uit India, maar zijn vooral geschikt als wanddecoraties door hun matige kwaliteit. Rick wilde spullen die door ambachtslieden werden gemaakt. Deze authentieke spullen vond hij onder andere op websites die zich specialiseren in deze tijdsperiode. Zo is er in Sliedrecht een heuse showroom met allemaal ridderharnassen. Voor op maat gemaakte harnassen adviseert Rick echter om uit te wijken naar een smid die deze voor je kan maken. Het grote nadeel van een harnas van maliënkolder is dat het enkel goed zit als het past. Als het te klein is, komt er spanning op de ringetjes te staan, waardoor de drager ervan als het ware vast komt te zitten in zijn eigen harnas. De harnassen zelf komen vooral uit Engeland, net als de helmen. Hier valt ook de *Bascinet*, specifiek een *Houndskull* (Hondensnuit), die Rick me laat zien, onder. Wapens, zoals zwaarden, komen voornamelijk uit Tsjechië.

Over de vraag naar zijn ervaringen met andere geïnteresseerden moet Rick toch enige tijd nadenken. Blijkbaar is er een eerstejaars binnen de vereniging actief die aan *Historical European Martial Arts* (HEMA) doet, waar Rick binnenkort ook aan gaat beginnen. Deze vechtsport traint mensen in het zwaardvechten met kunststoffen en later stalen zwaarden. Deze sport wordt vaak toegepast in reenactmentscenario's, zoals de jaarlijkse nabootsing bij de Slag om Grolle (1627). Een extremere variant, *Buhurt*, wordt vooral bij wedstrijden ingezet en kent ook kampioenschappen. Het nadeel is dat je tegenstanders (of jezelf) regelmatig het ziekenhuis in worden geslagen. Wel moet benoemd worden dat *reenactment* en *larpen* [*live action roleplaying*] niet hetzelfde zijn. Hoewel het beide rollenspellen zijn, is *reenactment* serieuzer. Daarnaast komt er ook een bepaald type mensen op reenactment af. Uit eigen ervaring moet ik gelijk denken aan een stel pensionado's die veldslagen van de Tweede Wereldoorlog naspeelden tijdens een evenement van Defensie. Tot slot wordt *reenactment* ook gekenmerkt door een sportief karakter. Of zoals in Ricks woorden: '*Reenactment* is vooral licht sparren met elkaar'.

Tot slot geeft Rick mij een overzicht van alles wat een gemiddelde ridder moest aantrekken voordat deze het slagveld op trok. Van boven naar beneden begint een harnas natuurlijk met de helm. Deze helmen komen in vele vormen en maten. Enkele bekende voorbeelden zijn de eerdergenoemde Hondensnuit en de *Great Helmet* van de Kruisvaarders. Sommige helmen hadden aan de binnenkant ook een soort van voering zitten. Deze diende ervoor om klappen van zwaarden of stokken op te vangen. In de nek zat een wambuiskraag en nog een kraag van maliënkolder. Net zoals bij voering in de helm is de wambuiskraag bedoeld om klappen op te vangen. De maliënkolder is bedoeld om snijwonden te voorkomen. De bescherming van het bovenlijf kent dezelfde opbouw: een wambuis met daaroverheen een harnas van maliënkolder. Onder de wambuis droegen ridders vaak een linnen shirt. Eventuele borstplaten kunnen een ridder nog beter beschermen, omdat de belangrijkste organen zich in deze regio bevinden. Om deze reden zijn de benen daarom ook een stuk minder goed beschermd. Naast een binnenbroek en eentje van maliënkolder kon een ridder er nog wat beenplaten aan vastmaken. Het echte werk werd echter gedaan door het schild dat een ridder bij zich droeg. Het schild moest het onderste gedeelte van het bovenlijf en de bovenste helft van de benen beschermen. Afhankelijk van de grootte kon een schild een ridder zelfs van borst tot enkels beschermen, maar zulke schilden waren uiteraard heel zwaar. Rick is zelf bezig met het maken van zijn eigen schild en wil daar uiteindelijk zijn familiewapen op schilderen. Kortom, een ridder moest een hele lading aan staal, wol en leer dragen om het gevecht aan te gaan met zijn vijanden. Hoewel Rick nog bezig is met het aanleggen van zijn collectie, zien we hem misschien ooit op een dag in een foto voorbij komen, waarin hij in een potje *Buhurt* een klap van een zwaard met zijn familieschild opvangt.

Zwaarden

De middeleeuwen staan bekend om hun ridders, maar een ridder was niets zonder zijn zwaard. Er waren vele types zwaarden tijdens de middeleeuwen. Denk hierbij aan de kromme sabel of een degen. Wellicht het bekendste type zwaard van de (Europese) middeleeuwen was het slagzwaard. Dit grote zwaard moest met twee handen worden bedreven. Hiervoor had een slagzwaard meestal een lang handvat met een groot lemmet om het mee vast te houden. Door de grootte van het zwaard kon het niet door ruiters gebruikt worden. Ridders moesten daarom te voet met een slagzwaard vechten, waarbij ze geen schild konden vasthouden. Een slagzwaard kon echter forse klappen uitdelen die het beoogde doelwit dodelijk konden verwonden.
De twijfelachtige eer om gedood, of eerder onthoofd, te worden door een slagzwaard gaat naar de bekende graven Egmont en Horne. Na het overhandigen van het Smeekschrift der Edelen werden deze twee edelmannen gearresteerd door de IJzeren Hertog van Alva. Na een schijnproces door de Raad van Beroerten werden beide edellieden op de markt in Brussel onthoofd met een slagzwaard.

Joke Story

The funny tales of the Middle Ages

By Jessica Vogels

Contrary to popular belief, the Middle Ages weren't actually all that boring. The Middle Ages were a wacky time full of wacky people. People really did whatever. There are numerous funny stories to tell that bards would have entertained the whole town with. For this article I will take on the role of that medieval bard and tell you some glorious stories of a long time ago. So, grab a pint of mead and listen to the wonderful tales the Middle Ages have to offer

Triboulet – the funniest jester around
Okay, so when I say this guy gave zero shits, I mean it. Triboulet was a French jester in the late Middle Ages and there are a few stories connected to him. In the first one it is said that he slapped the king on the butt once and the king got so angry that he threatened to execute Triboulet unless he came up with an apology that was even worse than him slapping the king. Triboulet then replied 'I'm sorry, I mistook you for the queen!' This was, of course, unheard of and he was punished. However, the king let him choose his own death and Triboulet, being the funniest guy around, then had the nerve to ask to die of old age! This made the king laugh so much that he ended up banishing him. This guy had the biggest balls in history!

King Taejong falls off a horse
For this story, we go to Korea in 1404, when king Taejong was ruling. He was one of the toughest rulers of the time, so he had quite the reputation. During a hunting expedition king Taejong fell off his horse. He felt embarrassed and commended his party to 'not let the historian find out about this'. Unfortunately for him, the historian accompanying the hunting party was really dedicated to his job and included these words and an actual description of the king's fall in the annals, which I think is hilarious. The poor guy!

Erfurt latrine disaster
This is a story about how Henry VI of Germany and some nobles got into a sticky situation. The king had organised an assembly to talk about a feud between a bishop and a lord. For this assembly he invited all the nobles of the Holy Roman Empire to the Petersberg Citadel. When the assembly began however, there were so many people in the room that the floor broke under the stress. The attendees then fell through the hole in the floor into the latrine in the cellar! Sixty people are said to have died from drowning in human excrement (poop) or they suffocated from the fumes from the waste. The king survived because he sat on a stone platform and was immediately pulled up by ladders.

That time they sentenced a dead pope
This story is one of the weirdest ones I have heard during my studies. The event is called the Cadaver Trial and pope Formosus was sentenced for perjury. However, Formosus had died seven months before the trial! The corpse was exhumed, got dressed in papal clothes and was then seated on a throne to face the charges. After the defendant, obviously, failed to defend himself, he was charged as guilty and after the trial the clothes were torn from his body, three fingers from his right hand were cut off and the corpse was thrown in the Tiber. There is a pretty cool painting about it as well.

The cat who peed on a manuscript
Here's a funny story of a monk who learned the hard way why it is dangerous to leave your manuscript unsupervised at night. There is a manuscript in Deventer that has a big stained page which is left empty with an angry note from a monk next to it which boils down to: 'There is nothing missing here but Cursed be the pesty cat that peed over this book'. Imagine spending hours writing to have a cat pee on it. This monk was even more unlucky than king Taejong.

Romantische kastelen

De Disneyficatie van verdedigingswerken

Door Marinka van Dijk

Toen ik afgelopen week door de imposante poorten van kasteel Doornenburg liep, waande ik mijzelf in een nostalgisch en sprookjesachtig ideaalbeeld van de middeleeuwen. Deze fantasie was van korte duur doordat mij plots een uitspraak van Maarten van Rossem te binnen schoot. In het nieuw verschenen programma *Wortelboer en van Rossem* gaat het duo Emma Wortelboer en Maarten van Rossem naar een bruidswinkel. Terwijl Wortelboer het sprookjesachtige huwelijk in een prinsessenjurk en op een kasteel betoogt, wuift van Rossem dit ideaalbeeld afkeurend weg. 'Zijn we eindelijk van die godvergeten feodaliteit af en dan willen we nu ineens in een kasteel gaan trouwen.' stelt van Rossem. Nu staat hij niet bepaald bekend als optimistisch, maar dit hoeft niet te betekenen dat hij geen interessante tegenstelling schetst.

Gelderland heeft de meeste kastelen in Nederland. Maar hoe worden deze kastelen gerepresenteerd? Want het populaire hedendaagse concept van een sprookjesachtig kasteel ligt ver af van het middeleeuwse verdedigingswerk. In kasteel Doornenburg worden de verschillende tijdsperiodes die het kasteel heeft doorgemaakt uitgelicht. Zo belichten de wapenkamer en de ridderzaal de heldhaftige en ridderlijke kant van de middeleeuwen, terwijl in een andere ruimte de periode van de Tweede Wereldoorlog wordt behandeld. Na een bombardement werd een groot deel van het kasteel namelijk vernietigd. In een gesprek met een vrijwilliger van het kasteel komt naar voren dat er discussie is geweest over de inrichting van de ridderzaal. 'De één vond dat we de ridderzaal geschiedsgetrouw moesten inrichten, terwijl de ander vond dat het belangrijker is om de ruimte sprekend in te richten.'

De donkere kant van de middeleeuwen wordt ook in bepaalde mate gerepresenteerd. Zo is in de voorburcht het oude tolhuis te vinden. Deze ruimte vertelt het verhaal van het feodale stelsel. Te zien is hoe de tolmeester zijn grote administratieboek doorbladert om de openstaande tol van een boer op te zoeken. Verscholen in de hoek van het tolhuis is een put in de vloer te zien. Dit was de gevangenis. Had iemand veel achterstallige tol, dan kon hij gelijk achter de tralies gezet worden. Het tolhuis laat de impact van het feodale stelsel en de vergankelijkheid van het middeleeuwse leven zien.

Daarnaast wordt ook de verdedigingsfunctie van het kasteel belicht door de verschillende maquettes die een aanval op het kasteel nabootsen. Het militaire aspect van het kasteel wordt dus uitgebeeld in de tentoonstelling, dit ondanks dat het kasteel in werkelijkheid nooit is aangevallen. Dat is opvallend, want de versterkte voorburcht was erop gebouwd om het kasteel te verdedigen tegen aanvallen. Het is een van de best bewaarde voorbeelden van een middeleeuws kasteel in Nederland. Veel kastelen die in Nederland behouden zijn, stammen uit latere tijdsperioden. Hieronder kan bijvoorbeeld een versterkte residentie van een landheer uit de achttiende eeuw vallen. Ook kan het zijn dat een oorspronkelijk middeleeuws kasteel verbouwd of bijna volledig afgebroken is, waardoor de middeleeuwse oorsprong onherkenbaar is. Er is dan ook enkele discussie over wat de precieze voorwaarden zijn wanneer een gebouw als kasteel gezien mag worden. Enkele richtlijnen zijn dat het gebouw zowel verdedigbaar als bewoonbaar is, ook moet het op zijn minst vóór 1800 gebouwd zijn. Het kan dus voorkomen dat een weelderig landgoed met een robuuste ophaalbrug en sprookjesachtige torenkamertjes onterecht een kasteel genoemd wordt. Deze voorkomende misconceptie kan onder andere verbonden worden met het verlangen van een sprookjeshuwelijk in een kasteel. Hierbij wordt gekeken naar de romantische en esthetische elementen van een kasteel. Dit beeld is voornamelijk aangedreven door de populaire cultuur, waarin een grote speler zoals Disney een belangrijk aandeel heeft. Deze romantisering van kastelen zou ik, in tegenstelling tot Maarten van Rossem, niet als iets negatiefs bestempelen. De fantasie rondom kastelen zorgt ervoor dat een breed publiek aangetrokken wordt tot deze kastelen, wat ervoor zorgt dat dit culturele erfgoed bewaard kan blijven.

Opinie

Gaming is het nieuwe lesboek

Door Joey Leeuwestein

Geschiedenisstudenten die mij goed kennen zullen op de hoogte zijn van mijn voorliefde voor videogames. In het bijzonder *Assassin's Creed*. Wat velen niet weten is dat mijn voorliefde voor geschiedenis grotendeels te danken is aan deze klassieke games. Het nieuwste deel, *Mirage*, speelt zich af in Abbasidisch Bagdad tijdens de Anarchie van Samarra in 861: natuurlijk goed aansluitend bij het thema van deze editie van het HInT. De makers hebben Bagdad, de 'Ronde Stad', tot leven gebracht met een opmerkelijk oog voor detail, waarbij de focus niet alleen op de stad lag, maar ook op de klederdracht, de muziek en de gesproken talen.

Felle, levendige kleuren van stof en lange, veelbevaren kanalen onderbreken de verwachte eentonigheid van beige woningen. Meerdere keren per dag is de *Azan* te horen vanuit de vele verschillende moskeeën die in de stad te vinden zijn, terwijl even verderop een groot christelijk klooster te vinden is waar wijn wordt gemaakt. Hoewel in sommige delen van de stad stofwolken opdoemen vanuit de drukke straten, wordt het paleis in het centrum van de stad gekenmerkt door gigantische tuinen rijk aan groen. Mensen lopen over straat in de typische Arabische klederdracht, maar er zijn ook mensen met Afrikaanse, Europese en zelfs Chinese kledij te vinden. Dit alles ondanks het feit dat er van dit vroege Bagdad niets meer overeind staat.

De digitale reproductie van Bagdad is dan ook ontzettend indrukwekkend. De stad is nagemaakt aan de hand van de verslagen van ooggetuigen en opschriften, alhoewel met de nodige artistieke vrijheid die bij een dergelijke taak komt kijken. Daarnaast heeft de game een speciale codex met historische feiten en weetjes die je als spelers kan verzamelen in relevante delen van de wereld. Aangevuld met echte bronnen uit diverse musea en korte, toegankelijke teksten is het verzamelen van deze *historical sites* een waar genot. *Mirage* is echter niet het eerste deel dat een historische setting tot leven brengt.

Denk aan het nieuwsbericht dat de Fransen de digitale reproductie van de *Notre Dame* uit *Assassin's Creed Unity* wilden gebruiken om de echte te restaureren nadat deze deels werd verwoest door een brand. Of de geheime kamer die kort na het uitbrengen van *Origins* werd gevonden in de Piramide van Cheops, welke ook al te vinden was in de digitale versie van de tombe. Ondanks alle kritiek die ontwikkelaar *Ubisoft* over zich heen krijgt, is de inzet die zij tonen bij het reproduceren van historische settingen en verloren wonderen enkel bewonderingswaardig.

En ook in mijn klaslokaal gebruik ik graag screenshots en clips van deze games. Het maakt de stof niet alleen meer toegankelijk voor GT2, maar het geschiedenisonderwijs wordt dankzij de opkomst van digitale reproducties van games ook veel minder stoffig. Deze virtuele werelden bieden leerlingen een meeslepende reis door de tijd, waardoor geschiedenis tot leven komt. In plaats van mijzelf te beperken tot droge feiten en cijfers, kan ik nu de geplaveide straten van historische steden en de grootsheid van vervlogen tijdperken daadwerkelijk laten zien, in plaats van er enkel over te vertellen.

De aard van educatieve games, zoals in *Assassin's Creed Mirage*, voegt voor mij nog een laag toe aan het leerproces die eerder ontbrak. Boeken kunnen de meest uitbundige en gedetailleerde beschrijvingen van plaatsen, objecten, muziek, gevoel en gebouwen hebben, maar zullen altijd teniet doen aan digitale reconstructies. Zolang ontwikkelaars niet doorslaan in creatieve vrijheid en enige historische juistheid aanhouden, is de meerwaarde van games binnen het geschiedenisonderwijs vanzelfsprekend. Laat kinderen die boeken lekker liggen, laat ze zich onderdompelen in een leuke historische game. Boeken weg, *Playstation* aan: laat ze maar wat nuttigs doen.

Feestige koekjes

Chocolate chip koekjes met witte chocolade en cranberry's

Door Saartje Bruens

De feestdagen komen er weer aan en we weten allemaal wat dat betekent… Lekker knabbelen natuurlijk! Komen het gevulde speculaas, de pepernoten en het marsepein je neus uit? Dan is dit het perfecte recept om toch in de feestelijke sfeer te komen.

Ingrediënten:
100g suiker
100g basterdsuiker
200g bloem
120g boter (op kamertemperatuur)
1 ei (op kamertemperatuur)
½ theelepel baksoda
2 repen witte chocola
Cranberry's
1 theelepel vanille extract
Snufje zout

Instructies:
Stap 1: Mix met een handmixer de boter en suikers samen tot het een romig geheel vormt.
Stap 2: Voeg het ei, het vanille-extract en het snufje zout aan het boter-suikermengsel toe. Mix dit weer door.
Stap 3: Voeg de bloem en baksoda langzaam toe aan het natte mengsel en roer langzaam door. (Anders krijg je een bloemexplosie)
Stap 4: Snijd de witte chocoladereep in stukjes van ongeveer 1 cm en doe dit, samen met de cranberry's, bij het koekjesdeeg. Meng dit nog een keertje door.
Stap 5: Zet het deeg voor minstens een uur op een koude plek om te rusten.
Stap 6: Verwarm de oven voor op 175 graden en bekleed de bakplaat met bakpapier.
Stap 7: Pak het deeg uit de koelkast of andere koude plek en rol hier balletjes van. Deze moeten ongeveer de grootte hebben van een golfballetje. Leg deze daarna op de bakplaat met flink wat ruimte ertussen.
Stap 8: Bak de koekjes af voor 12-14 minuten of tot de koekjes goudbruin zijn en laat ze na het bakken afkoelen. (Anders zijn de koekjes nog te zacht en vallen deze uit elkaar bij het oppakken.)
Stap 9: Knabbelen maar!

In het hol van… Saartje Bruens

Na een ritje achterop de scooter van Saartje komen we bij haar huis aan. In tegenstelling tot de meeste edities van 'In het Hol van', woont Saartje nog bij haar moeder en dan wel in het pittoreske Molenhoek (beter bekend als de plek waar je bereik eruit vliegt in de Arriva trein). Haar eigen kamer is erg knus. Er hangen overal kerstlichtjes, maar het decor wordt vooral gedomineerd door de vele boeken. Waar de meeste studentenkamers een boekenkast hebben, lijkt Saartjes kamer wel een boekenkast op zich. Op haar bureau staan ook een aantal boeken, 'bakbijbels', waarvan een heel aantal recepten in het HInT zijn verschenen. Tegen deze bakboeken staat een stereotoren die ouder is dan de gemiddelde eerstejaars. Naast boeken en de stereotoren zijn er ook veel foto's aanwezig in de kamer: een heuse fotocollage rond haar spiegel. Aan de muren hangen ook foto's en een print van Vincent van Gogh. Aan de kast hangen haar introshirtjes, want Saartje is erg actief bij het organiseren (en lopen) van de introducties. Ten slotte zie je op de foto ook Saartjes hond Billie, de (on) officiële HInT mascotte!

Foto en tekst door Jessica Vogels